

AIRES DEL SEGLE

Descartats

TERESA
COSTA-
GRAMUNT

A Heretges, perseguits i excomunicats (Proa), Lluís Busquets i Grabulosa, en un moment en què sembla que l'Església, de la mà del papa Francesc, s'està esforçant per obrir-se al món i a les idees de la modernitat, ens ofereix una història de l'Església des de la perspectiva dels condemnats com a heretges, sectaris, renegats, cismàtics, descartats, anatematitzats, perseguits i fins i tot, excomunicats. Molt bé. Sabem alguns noms, d'aquests exclosos, però no tots. I sabem de la persecució (i mort en el cas dels càtars) de col·lectius, però s'han ben ocultat els motius del càstig més enllà de considerar-los heretges.

Sempre m'han interessat les beguines. Es fa difícil entendre perquè l'Església no ha deixat continuar aquesta línia espiritual dins del seu si, si no és per dues raons. Una: perquè les beguines

vivien la seva espiritualitat cristiana sense intermediaris (amb la qual cosa el paper del clergat no hi tenia poder). L'altra raó és perquè l'Església és misògina i situa la dona en un pla subaltern.

Beguines (i beguins) van ser descartats del tronc de l'ortodòxia després d'haver donat la flor i nata dels llibres més espirituals que s'hagin escrit entre els segles XII i XIII.

Les beguines vivien en comunitats de laïques cristianes femenines independents de cap direcció o orde masculí. *Vivien del seu treball enmig del món i hi feien tasques assistencials: ensenyaments de nenes, cura dels malalts, ajut a ben morir*—escriu Busquets. Aquell espai de llibertat transcendia l'ordre patriarcal i l'estructura socioeclesial jerarquitzada. *Van generar una realitat nova*—escriu Busquets. Laiques i religioses alhora, van viure amb independència del control masculí. S'entén que fossin descartades! Com s'entén que Catalunya, juntament amb Flandes i algunes regions franceses i alemanyes, fos el lloc on hi hagués més comunitats de beguins. Si voleu saber-ne més: *Els beguins: l'heretgia a la Catalunya medieval*, de Joan Cuscó (PAM, 2005).